

Preffi-prijs 2007

Juryrapport

NIGZ-Centrum Kennis & Kwaliteit
26 januari 2007

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. De jury
3. Procedure Preffi-prijs 2007
4. Beoordeling van de projecten
5. De genomineerden
6. De prijzen

Bijlage: Beoordeling van de niet-genomineerde projecten

1. Inleiding

De Preffi-prijs 2007, de landelijke prijs die tot doel heeft om effectieve gezondheidsbevordering en preventie te stimuleren, is dit jaar voor de zevende keer uitgereikt.

In 2005 ging de gedeelde eerste prijs naar het project "www.alcoholdebaas.nl" van TACTUS, Instelling voor Verslavingszorg, en naar het project "Kids for Fit" van GGD Gooi & Vechtstreek.

2. De jury

De jury van de Preffi-prijs 2007 bestaat uit:

- Stephan Cremer, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Preventie en Gezondheidsbevordering (NVPG) (Jury voorzitter).
- Mariet de Vocht, coördinator inhoud cluster Preventie & Monitoring, de Griff Gelders centrum voor verslavingszorg.
- Alie Fokkens, GVO-functionaris, Stichting Thuiszorg Midden Gelderland.
- Jeroen Zonneveld, beleidsmedewerker strategische staf. Coördinator Preventie. Reiner van Arkel groep (GGZ).
- Heleen Glazema-de Stijger, GVO-functionaris volwassenen en senioren, GGD Midden-Nederland.

3. Procedure Preffi-prijs 2007

Na een intensieve werving zijn er in totaal 18 inzendingen binnengekomen.

Adviesronde

Van de adviesmogelijkheid voorafgaande aan de inzending is door 7 projecten gebruik gemaakt. Elk van deze inzendingen is door twee adviseurs (een interne en een externe) beoordeeld a.d.h.v de Preffi 2.0 en de adviezen zijn doorgegeven aan de inzender. 6 projecten van de adviesronde zijn opnieuw ingediend.

De sectoren

Onder de ingezonden projecten bevinden zich:

- 10 projecten van de GGD.
- 2 projecten van de GGZ.
- 1 project vanuit de verslavingszorg.
- 1 project vanuit de thuiszorg
- 3 projecten van de landelijke gezondheidsbevorderende instellingen.
- 1 project van een gezondheidscentrum.

De thema's

De ingezonden projecten besloegen een breed scala aan onderwerpen, namelijk:

Thema	Aantal projecten
Voeding en bewegen (overgewicht)	4
Bewegen	2
Veilig vrijen	2
Genotmiddelen: roken, alcohol	2
Opvoedingsondersteuning/ontwikkeling kind	2
Valpreventie	1
Relatiegeweld	1
Chronische ziekten: COPD, CVA, Diabetes	1
Angststoornissen	1
Eenzaamheid	1
Gezondheid algemeen	1

Voorselectie

Uit de 18 ingezonden projecten heeft het NIGZ-Centrum Kennis & Kwaliteit 12 projecten geselecteerd, die naar de jury zijn toegezonden.

Deze voorselectie heeft in koppels plaatsgevonden op basis van een beoordeling met het Preffi 2.0- instrument.

De inzendingen die afvielen in de voorselectie zijn:

1. Mam....., er zit een krokodil onder mijn bed! Spatie, Centrum voor Geestelijke gezondheid, te Apeldoorn.
2. Beter (zw)eten. Hulpverleningsdienst Kennemerland/GGD.
3. Gezondheidsbureau voor volwassenen. GGD Fryslân.
4. Vrouw in actie. Gezondheidscentrum Zuiderkroon.
5. Doe mij maar fris, ik moet nog vrijen! GGD Regio Twente.
6. Loving me loving you. GGD Nieuwe Waterweg Noord.

De beoordeling van deze projecten is te vinden in de bijlage.

Rol van de Preffi 2.0 in de beoordeling

Het NIGZ-Centrum Kennis & Kwaliteit heeft de 12 projecten, die naar de jury zijn gegaan, voorafgaand aan de jurering, in een rangorde geplaatst op basis van de Preffi 2.0.

De juryleden hebben een persoonlijke rangorde aangebracht, onder meer aan de hand van een checklist o.b.v. de Preffi 2.0.

Tijdens de jurybijeenkomst is bekeken of de top 3 van de jury afwijkt van de top 3 op basis van de Preffi 2.0. Het oordeel van de jury was uiteindelijk doorslaggevend.

4. Beoordeling van de projecten

Beoordeling door de jury

Ten opzichte van twee jaar geleden is de structuur in de projectbeschrijvingen aanzienlijk verbeterd, waardoor de projectbeschrijvingen van een niveau hoger waren.

Over het algemeen hebben de projecten een goede probleemanalyse. De koppeling tussen de probleemanalyse, determinantenanalyse, theoretisch kader en de interventiekeuze ontbreekt naar smaak van de jury echter nog te vaak. Zo wordt bijvoorbeeld de specifieke doelgroep “mensen met een lage sociaal economische status (SES)” vaak wel genoemd in de probleemanalyse, maar deze komt vervolgens verder niet terug in het interventieaanbod.

Veel projecten kiezen de setting school om de interventie te gaan uitvoeren. Er is echter vaak niet onderbouwd waarom deze keuze wordt gemaakt, ten opzichte van andere mogelijke settings. Positief is de samenwerking van een aantal projecten met universiteiten, om wetenschappelijk onderzoek aan het project te koppelen. Dit is een goede trend die de komende jaren hopelijk wordt doorgezet.

Ook maken veel projecten gebruik van een mix van interventies, waarbij met veel verschillende partijen wordt samengewerkt. De samenhang tussen de interventies ontbreekt echter nog vaak.

Mate overeenstemming jury-beoordeling en Preffi-beoordeling.

De beoordeling van de jury lag heel dicht bij de van tevoren gemaakte Preffi-beoordeling. De vier beste projecten volgens de Jury waren ook de vier beste projecten volgens de Preffi 2.0.

5. De genomineerden

De jury heeft uiteindelijk drie projecten genomineerd die voor de Preffi-prijs 2007 in aanmerking komen, namelijk:

1. In Balans. NISB.
2. GAYCRUISE.nl. GGD Rotterdam.
3. Rokers verdienen 'n beloning. Stivoro.

Met een bijzondere vermelding van “Gezonde Start” van GGD Fryslân.

De beoordeling van het project “In Balans” van NISB.

Het doel van het project is om zelfstandig wonende ouderen (70+) en ouderen woonachtig in woonzorginstellingen, zo lang mogelijk zelfstandig en zelfredzaam te laten zijn, sociaal isolement/depressie te verminderen, en een gezonde actieve leefstijl te bevorderen.

Het project bestaat uit een cursus in vijf fases: 1) Informatiebijeenkomst, 2) Voorlichtingscursus en bewegingsprogramma, 3) Training, 4) Follow-up training, 5) Voorzetting in bestaande beweeggroepen. De deelnemers kiezen na iedere fase of ze door willen gaan of willen stoppen.

Positieve punten volgens de jury:

- Aard, ernst en omvang van het probleem zijn duidelijk.
- Het project richt zich op een belangrijke doelgroep: 65+
- Het project heeft aandacht voor de intrinsieke factoren: de mobiliteit van de ouderen.
- Er zijn effectieve elementen ingebouwd, zoals persoonlijke benadering.
- De fasegewijze opzet van de interventie houdt rekening met de doelgroep.
- Er is een goede evaluatie uitgevoerd.
- Het project is effectief. Er wordt een aanzienlijke valreductie behaald.
- Het project is kosteneffectief. Al geeft de projectbeschrijving onvoldoende zicht op de totale kosten.
- Het project is goed geïmplementeerd. Het staat landelijk goed op de kaart en heeft een groot bereik.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Wenselijk is om het theoretische kader verder uit te werken: wat zijn de belangrijkste determinanten om op aan te grijpen en welke zijn het meest beïnvloedbaar?
- De koppeling tussen de probleemanalyse, de doelen en de doelgroep, kan inzichtelijker worden gemaakt.
- Uit de probleemanalyse komt naar voren dat laag opgeleide mensen twee keer zo inactief zijn. In het interventieaanbod komt dit echter niet terug.
- De doelen meer SMART formuleren.

De beoordeling van het project “GAYCRUISE.nl” van GGD Rotterdam.

Het doel van dit project is om mannen die anale seks hebben met hun mannelijke internetdate altijd een condoom te laten gebruiken en op de juiste manier.

De interventie is een internetsite genaamd “Gaycruise”. Mannen die ingelogd zijn op Chatboy.nl kunnen een link aanklikken naar GAYCRUISE.nl. Onderdelen van de site zijn: anamnese, filmpjes, interactieve dialoog, quiz, condoominstructiefilm, etc.

Positieve punten volgens de jury:

- Het project kent een duidelijke probleemanalyse, een goede theoretische onderbouwing en een goede determinantenanalyse.
- Het is innovatief in de zin van (computer)tailoring (advies op maat) gericht op het thema seksualiteit, en in de zin van samenwerking met een commerciële partner: de eigenaren van Chatboy.nl.
- De doelgroep mannen die chatten is actief betrokken bij de ontwikkeling van GAYCRUISE.nl.
- Er is goede samenwerking tussen GGD Rotterdam, Schorer, Chatboy.nl, de Universiteit Maastricht en de Condoomerie.
- Er is een goede effectevaluatie uitgevoerd, met een grote onderzoeksgroep.
- De interventie is effectief m.b.t. het meenemen van condooms bij een date en m.b.t. het navragen tijdens een chatsessie of de partner kiest voor veilige seks.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Meer inzicht in de randvoorwaarden van het project.
- Aangeven van het bereik van de interventie.
- Het project is beschreven aan de hand van Intervention Mapping, terwijl het een Preffi-prijs is.

Aanvullende punten uit de Preffi-beoordeling:

- Het project is opgezet met behulp van Intervention Mapping. Dit maakt het moeilijk om het project met de Preffi te scoren. Specifieke gegevens voor een goede Preffi-beoordeling ontbraken voor de clusters: Probleemanalyse, determinanten, doelgroep, doelen, implementatie en randvoorwaarden.

De beoordeling van het project “Rokers verdienen ’n beloning” van Stivoro.

Het doel van het project is, het vergroten van de stopintentie van rokers zonder of met een geringe stopintentie en met een laag opleidingsniveau, door hen op te roepen om 24 uur niet te roken.

Positieve punten volgens de jury:

- Er wordt goed onderbouwd hoe de lage SES doelgroep het beste kan worden benaderd om hun stopintentie te verhogen. Er is een goede koppeling gemaakt tussen de probleemanalyse en de interventiekeuze.
- De interventie is gericht op het verhogen van de eigen effectiviteit. Mensen houden hun stoppoging vaak niet vol. Met name bij de lage SES is dit het geval. Deze vicieuze cirkel met de ervaring van "ik kan het toch niet" wordt door de interventie doorbroken. Want de deelnemers kunnen bewijzen dat ze 24 uur goed kunnen stoppen. Met deze positieve ervaring, zijn ze beter uitgerust om aan het volgende stop-project beginnen.
- Het project bevat een goede determinantenanalyse.
- De doelgroep is nauwkeurig omschreven.
- Het kanaal om de doelgroep te bereiken is juist gekozen.
- Het project bevat creatieve elementen. Zo worden de deelnemers bijvoorbeeld beloond met een gratis tijdschrift.
- Het project laat een nieuwe ontwikkeling zien, waarbij mensen gewoon een tijdje bloot worden gesteld aan het gewenste gedrag, zodat ze daarvan kunnen leren.
- Er zijn effectieve elementen in het project ingebouwd, zoals persoonlijke feedback.

Verbeterpunten volgens de jury:

- De lokale inbedding verhelderen. De samenwerking met de GGD lijkt nu vrijblijvend.
- Informatie over de PR richting lokaal, opnemen in de projectbeschrijving.

- Er zijn enkel doelen geformuleerd op het niveau van het proces (bekendheid, aantal deelnemers, samenwerking). Er zijn geen doelen geformuleerd op het niveau van de intentie tot stoppen met roken.
- Informatie over de randvoorwaarden, opnemen in de projectbeschrijving.

Aanvullende punten uit de Preffi-beoordeling:

- Er vindt een goede effectevaluatie plaats. Of de interventie daadwerkelijk effect heeft gehad op de intentie om te stoppen met roken en op het doen van een stoppoging, is bekend in 2007.

De beoordeling van het project “Gezonde Start” van GGD Fryslân.

Het doel van het project is om zicht te krijgen op hoe, met de inzet van (effectieve) lokale interventies, de gezondheidskansen van kinderen in achterstandssituaties bevorderd kunnen worden.

Positieve punten volgens de jury:

- Mensen met een lage sociaal economische status worden bereikt.
- Effectieve en veelbelovende interventies zijn in het project opgenomen.
- De doelgroep participeert in het project: kinderen, ouders, beroepskrachten.
- Er is gebruik gemaakt van een review: aandachtspunten voor het opzetten van een gezondheidsproject voor kinderen in achterstandssituaties en een overzicht van effectieve en veelbelovende interventies.
- Er is een goede samenwerking en er is draagvlak bij de relevante lokale partijen.
- Het is een community aanpak (bottom up).

Verbeterpunten volgens de jury:

- Tot nu toe, is het effect van de interventie nog niet bekend. Hier dient nog meer onderzoek naar te worden gedaan.
- Informatie over de wijze van implementatie, opnemen in de projectbeschrijving.
- Verduidelijken van de samenhang tussen de interventies.

Aanvullende punten uit de Preffi-beoordeling:

- Er is een goede probleemanalyse gedaan.
- Er is gebruik gemaakt van een theoretisch model.
- De doelen zijn niet SMART-geformuleerd.
- Er zijn enkel proces-doelen opgesteld.
- In de projectbeschrijving ontbreekt informatie over de randvoorwaarden.

6. De prijzen

De hoofdprijs bestaat uit een bedrag van € 5000,-. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld door het NIGZ.

De keuze van de jury

Na een uitvoerige discussie is de jury uiteindelijk tot het volgende oordeel gekomen.

De jury kent de **eerste plaats** toe aan:

Rokers verdienen 'n beloning van Stivoro.

De jury vond het een gedegen goed onderbouwd project met een vernieuwende interventie, de ervaring van het gewenste gedrag centraal stellen, om de lage SES doelgroep te bereiken.

Daarnaast kende de jury een **gedeelde twee plaats** toe aan:

In Balans van NISB. De jury vond dit een origineel project met veel effectieve elementen. Het is goed geïmplementeerd en staat landelijk op de kaart.

GAYCRUISE.nl van GGD Rotterdam. De jury vond dit een innovatief project gezien de (computer)tailoring (advies op maat) gericht op het thema seksualiteit, en de samenwerking met een commerciële partner. Het project is bewezen effect op twee belangrijke punten.

Bijlage: Beoordeling van de projecten uit de voorselectie

Mam....., er zit een krokodil onder mijn bed!

Spatie, Centrum voor Geestelijke gezondheid, te Apeldoorn.

Het hoofddoel van dit project is: het voorkomen van angststoornissen bij kinderen in de regio Oost-Veluwe.

De interventie omvat een voorlichtingsbijeenkomst over angst bij kinderen (0-12 jaar) voor ouders (door GGD en thuiszorg), en een cursus voor ouders van angstige kinderen (3-12 jaar) door GGZ en maatschappelijk werk. De werving van de ouders vindt plaats via scholen, kinderopvang, maatschappelijk werk, opvoedsteunpunt, etc.

Positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

1. Er is gebruik gemaakt van een theoretisch model
2. Er is inzicht in de motivatie van de doelgroep
3. Er is gebruik gemaakt van eerdere ervaringen met de interventiemethode
4. Er is een goede samenwerking met meerdere partijen.

Verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

1. De ouders hebben behoefte aan meer informatie over het omgaan met angst bij kinderen. De professionals geven echter aan weinig vragen te krijgen over kinderangsten. Daarnaast vinden zij dat ze zelf voldoende antwoord kunnen geven op lichte klachten en bij zwaardere klachten verwijzen ze door. De professionals lijken dus geen behoefte te hebben aan extra aanbod.
2. In de beschrijving worden een heleboel beschermende- en risicofactoren genoemd. Het is echter niet duidelijk voor welke factoren er wordt gekozen, om de interventie op te gaan richten.
3. In de beschrijving worden risicogroepen genoemd, maar daar lijkt verder weinig mee te worden gedaan. Er wordt voor deze groepen geen specifiek aanbod geformuleerd.
4. Meer onderbouwen waarom de interventie geschikt is om de gestelde doelen te realiseren.
5. De betrokkenen (doelgroep en/of intermediaire) in de ontwikkeling en/of de uitvoer van de interventie laten participeren.
6. Voor het bereiken van het hoofddoel worden per half jaar 10 ouders bereikt met zowel de cursus als de voorlichtingsbijeenkomst. Het bereik lijkt dus beperkt te zijn.
7. Er wordt een evaluatie uitgevoerd, maar niet op de gestelde doelen. Er wordt een na-meting gedaan bij de deelnemers en de uitvoerders, waarmee tevredenheid en bereik in kaart worden gebracht.
8. Het verder vormgeven van de implementatie.

Beter (zw)eten.

Hulpverleningsdienst Kennemerland/GGD

De hoofddoelstelling van het project is dat kinderen en ouders zich meer bewust zijn van het belang van een gezonde leefstijl, om de kans op overgewicht en de daarmee gepaard gaande gezondheidsrisico's op de korte en lange termijn te verminderen.

De interventie omvat een mix van interventies: voedingsles, ontbijt op school, beweegactiviteit, groepsbijeenkomst voor ouders, schoolgezondheidsbeleid.

Positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

1. Er is een goede probleemanalyse gedaan.
2. Er is gebruik gemaakt van veelbelovende elementen uit soortgelijke interventies.
3. Er is een goede samenwerking vanuit de projectgroep overgewicht (GGD, JGZ 0-4, thuiszorg, Sportservice).
4. Er is een goede evaluatie gedaan (voor- en nameting van lengte en gewicht en invullen van een vragenlijst over voeding en bewegen, met controle groep)
5. Er is een mix van interventies gebruikt.
6. Wanneer (dreigend) overgewicht reeds bij de nul-meting wordt geconstateerd, worden de betreffende kinderen en hun ouders uitgenodigd voor een gesprek bij de sociaal verpleegkundige of de jeugdarts van de GGD, en zondig doorverwezen.

Verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

1. Maak gebruik van een theoretisch model.
2. Er worden determinanten omschreven op het niveau van het gezondheidsprobleem (overgewicht), dit zijn erfelijke factoren, leefstijlfactoren (voeding en bewegen) en omgevingsfactoren. De interventie richt zich op leefstijlfactoren (gedrag) en omgeving. Een uitwerking van de determinanten van gedrag ontbreekt.
3. Het hoofddoel is geformuleerd op het niveau van determinanten van gedrag ("meer bewust") . De subdoelen (die bijdragen om het hoofddoel te bereiken) zijn daarentegen op het niveau van gedragsverandering. Waarbij het ambitieus is om doelen op gedragsniveau te formuleren.
4. Beter onderbouwen van de interventiekeuze voor het bereiken van de gestelde doelen.
5. De doelgroep laten participeren in de ontwikkeling dan wel in de uitvoering van het project.
6. De intermediaire doelgroepen (directie van de scholen en de leerkrachten) raadplegen bij de ontwikkeling van de interventie. De deelnemende scholen kunnen alleen aan het project deelnemen mits zij alle onderdelen van het project afnemen. De vraag die opkomt is dan: is dat wel haikbaar voor ze, want de interventiemix is nogal omvangrijk. De evaluatie zal hier antwoord op gaan geven. Hiervan zijn echter nog geen resultaten bekend.
7. Het verder vormgeven van de implementatie.

Gezondheidsbureau voor volwassenen.

GGD Fryslân.

De hoofddoelstelling van het project is om vast te stellen of het gezondheidsbureau een bijdrage kan leveren aan de gezondheids- en welzijnsbevordering bij (minimaal 200) cliënten die het bureau bezoeken.

De interventie omvat een laagdrempelige voorziening voor systematische vroege opsporing enerzijds en voorlichting en advisering over leefstijl en het ter zake verwijzen en/of bevorderen van maatregelen, anderzijds.

Punten uit de Preffi-beoordeling

De projectbeschrijving omvatte enkel 1 A4tje, waardoor er te veel informatie over het project ontbrak om het te kunnen beoordelen.

Vrouw in actie.

Gezondheidscentrum Zuiderkroon.

De hoofddoelstelling van het project is het verminderen en hanteerbaar maken van de klachten (onbegrepen lichamelijke klachten die langer dan 3 maanden bestaan) van volwassen vrouwen, door het bevorderen van gezond bewegingsgedrag en het verbeteren van het sociaal welbevinden.

De interventie omvat een trainingsprogramma, na doorverwijzing door de huisarts van het gezondheidscentrum.

Verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

1. De aard, ernst en omvang van het probleem duidelijker beschrijven.
2. Gebruik maken van een theoretisch model.
3. De doelen SMART formuleren.
4. De interventiekeuze onderbouwen.
5. Kijken naar eerdere ervaringen met de interventiemethode.
6. De doelgroep laten participeren in de ontwikkeling van de interventie.
7. De motivatie van de doelgroep in kaart brengen.
8. Het vormgeven van de implementatie.
9. De randvoorwaarden beschrijven.
10. Onderzoek doen naar de effectiviteit van de interventie.

Doe mij maar fris, ik moet nog vrijen!

GGD Regio Twente.

De hoofddoelstelling van het project is dat jongeren zich bewust zijn van de norm veilig vrijen, van de invloed van alcoholgebruik op veilig vrijen, en van de misvattingen hier omtrent.

De interventie omvat peereducation, waarbij doelgroepleden groepjes uitgaande jongeren aanspreken.

Positieve punten uit de Preffi-beoordeling

1. Er is een nauwe samenwerking in de projectgroep tussen de GGD, de instelling voor verslavingszorg, de politie en de Horeca.

Verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

1. Gebruik maken van een theoretisch model.
2. Informatie opnemen over de belangrijkheid en beïnvloedbaarheid van de determinanten van gedrag.
3. Doelen laten aansluiten op de gemaakte analyse.
4. Doelen SMART formuleren.
5. Gebruik maken van effectieve technieken.
6. Visie ontwikkelen op de implementatie van het project.
7. Informatie opnemen over de mogelijkheden voor structurele inbedding.
8. De randvoorwaarden beschrijven.
9. Onderzoek doen naar de effectiviteit van de interventie.

Loving me loving you.

GGD Nieuwe Waterweg Noord

De hoofddoelstelling van het project is het ontwikkelen, uittesten en (regionaal) implementeren van een universeel preventieaanbod voor leerlingen van de tweede en/of derde klas van het VMBO gericht op het voorkomen van relatiegeweld onder jongeren.

De interventie omvat een preventieprogramma, dat bestaat uit: een theatervoorstelling, een workshop voor kinderen, een lessenserie, een ouderavond, een dvd, een website.

Positieve punten uit de Preffi-beoordeling

1. Het project maakt gebruik van een theoretisch model.
2. Eerdere ervaringen met de interventiemethode zijn bekend. Uit onderzoek naar de effectiviteit van weerbaarheidprogramma's zijn de werkzame ingrediënten in de interventie opgenomen.
3. Er zijn focusgroepen gehouden. Met jongeren en docenten is van gedachte gewisseld over de opzet, inhoud en vormgeving van het preventieprogramma.
4. Het project is uitgevoerd op alle 10 de VMBO-scholen in de regio.

Verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

1. Aard, ernst en omvang van het probleem in de regio onderzoeken.
2. Onderbouwen van de keuze voor de risico- en beschermende factoren, waar de interventie zich op richt.
3. Er worden een heleboel risicofactoren genoemd, maar er wordt niet voor een risicogroep gekozen, maar voor universele preventie.
4. De doelen laten aansluiten op de analyse. De keuze voor de bepaalde risico- en beschermende factoren komen niet in de doelen terug. Alle doelen zijn gericht op inzicht (inzicht, herkennen signalen, praten over, bewustwording).
5. De interventiekeuze laten aansluiten op de doelen. Een voorbeeld: de doelen richten zich niet op het vergroten van vaardigheden, terwijl de interventie hier wel aandacht aan besteed.
6. De effectiviteit van het project is nog niet aangetoond. De effectevaluatie wordt in december 2006 afgerond.
7. Beschrijven van de randvoorwaarden.

Bijlage: Beoordeling van de niet-genomineerde projecten

Baby extra GGzE

Doel van het project is, het voorkomen van hechtingsproblematiek en andere ontwikkelingsproblematiek bij baby's (jonger dan 1 jaar) van moeders/vaders die psychische en/of verslavingsproblemen hebben, versterken van het oudergevoel bij de ouders, en het verbeteren van de kwaliteit van de preventieve zorg en het versterken van de samenhang tussen de preventieve en curatieve zorg.

De interventie is het expertise bureau Baby Extra, dat is gesitueerd op een consultatiebureau. Het bureau schat de wensen en noden van de ouders in en verwijst naar een kortdurend preventief traject of naar langduriger zorg zoals bij de jeugdhulpverlening.

Positieve punten volgens de jury:

- Maatschappelijk relevant.
- Goede probleemanalyse.
- Baby extra is een interessant project dat zorg gerelateerde preventie biedt. De keten tussen cure, care en preventie wordt belicht.
- Er zijn interviews gehouden met 10 moeders uit de doelgroep. Hierbij is gekeken hoe de doelgroep zelf het probleem ervaart.
- Goede samenwerking. Meerdere instellingen vormen samen de projectstructuur.
- Laagdrempelige voorziening om effectieve interventies extra onder de aandacht te brengen.

Verbeterpunten volgens de jury:

- In het projectplan staat dat er hechtingstheorieën en wetenschappelijk onderzoek ten grondslag ligt aan de het aanbod. Dit is echter verder niet uitgewerkt. Het is dus niet duidelijk om welke determinanten het gaat en wat de mate van belangrijkheid en beïnvloedbaarheid van deze determinanten is, en voor welke determinanten er is gekozen.
- De keuze voor de interventie beter onderbouwen. Wat is de link tussen de doelen, de doelgroep en de interventie?

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Draagvlak bij de verschillende deelnemende partijen is groot.

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- Duidelijker omschrijven van de algemene en demografische kenmerken van de doelgroep.
- Effectieve elementen van de interventie beschrijven.
- Duidelijker omschrijven van de implementatiestrategie (bottom up of top down).
- De effectiviteit van de interventie is nog niet bekend. Er wordt op het moment onderzoek gedaan door de universiteit van Tilburg. De resultaten zijn in april/mei 2007 bekend.

Fit2Fun

GGD West-Brabant

Doel van het project is een gezonde leefstijl bevorderen bij eerstejaars VMBO-leerlingen. Daartoe wordt een persoonlijke interactieve leefstijl-website ingezet met persoonlijke inlogcode, met opdrachten en interactieve oefeningen. En een actief beweegprogramma.

Positieve punten volgens de jury:

- Relevant thema
- Kleine afgepaste doelgroep
- Heel veel SMART doelstellingen.
- Vernieuwd in de zin van de leefstijl-website.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Hoewel van het ASE model wordt uitgegaan en de doelen erop aansluiten, is in het stuk niet duidelijk of deze doelen ook aansluiten bij de behoeften of gebreken van de doelgroep.
- Ook ontbreekt er een empirische schakel die bijvoorbeeld voor doel 2 aangeeft dat als je je BMI kunt uitrekenen dat als kennis bijdraagt aan voeding of beweging.
- Er ontbreekt een nulmeting voordat de percentuele doelen zijn opgesteld. Mogelijk weet 60% al wat de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid fruit is, en is er nog maar 15% van deze bewustwording te vergaren.
- De ambitie is heel groot, en mogelijk te groot.
- De interventieontwikkeling is t.a.v. de doelen veel grofmaziger en gaat niet terug op de doelen.
- De implementatie zou beter uitgewerkt kunnen worden. Indien succesvol zal het aan alle gemeenten in het werkgebied worden aangeboden. Dit lijkt onvoldoende voor een brede implementatie.
- Te vroeg stadium van indiening. Niet alles is nog uitgevoerd (ouders, sportscholen). En er is nog niets bekend over de effectiviteit.
- Samenhang en timing tussen de diverse interventies is niet geheel duidelijk.

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Duidelijke aard, ernst en omvang van het probleem.
- Gebruik van het ASE-model
- Gebruik van een interventiemix. Ook voor de ouders.

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- Onderbouwen waarom de omgevingsfactoren (die wel een belangrijke plek in het ASE-model hebben) niet worden meegenomen.
- De doelgroep meer laten participeren bij de ontwikkeling van het project. Nu wordt er enkel aan hen gevraagd welke vormgeving van de website het meest aantrekkelijk vinden.
- Ook de intermediaire doelgroep meer betrekken bij de ontwikkeling van het project.
- Beter beschrijven van de randvoorwaarden waaronder het project uit te voeren is.

Lekker (w)eten
GGD West-Brabant

Doel van het voedingsprogramma is het bevorderen van de algemene gezondheid van kinderen van 4 t/m 13 jaar. Daartoe wordt een lesprogramma van 7 lessen ingezet.

Positieve punten volgens de jury:

- Gedegen probleemanalyse.
- Voldoende capaciteit.
- Een schoolbrede aanpak (van groep 1 tot 8).
- Aanwezigheid van de jeugdverpleegkundige op school.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Hoewel van het ASE model wordt uitgegaan en de doelen erop aansluiten, is in het stuk niet duidelijk of deze doelen ook aansluiten bij de behoeften of gebreken van de doelgroep.
- Er ontbreekt een nulmeting voordat de percentuele doelen zijn opgesteld. Mogelijk weet 60% al dat groente en fruit gezonde tussendoortjes zijn, en is er nog maar 15% van deze bewustwording te vergaren.
- Voor ouders worden nog weinig specifieke activiteiten uitgevoerd. Hun betrokkenheid is passief.
- In de analyse wordt ergens gesproken van opvoeding. Maar hier zijn geen doelen en interventies aangekoppeld.
- Traditionele interventiekeuze.

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Gebruik van het ASE-model

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- De link ontbreekt tussen de analyse, de doelen en de interventiekeuze.
- Omgevingsfactoren (die wel een belangrijke plek in het ASE-model hebben), worden niet meegenomen. Dit is onvoldoende onderbouwd.
- Uiteindelijk wil de interventie eraan bijdragen dat het probleem van overgewicht wordt aangepakt. Er zijn echter ook doelen geformuleerd op het beter gaan tandenpoetsen. Tot op dat moment is er niet over mondgezondheid gesproken.
- Er staat dat de vraag vanuit de schoolteams naar voedingsvoorlichting is opgepakt en samen met de betrokken geconcretiseerd. De interventie richt zich echter ook op bewegen en mondhygiëne.
- De wijze van implementatie is nog onvoldoende uitgewerkt. Er staan randvoorwaarden voor implementatie genoemd, maar in hoeverre zijn die haalbaar en bereikt? Indien succesvol zal het aan alle gemeenten in het werkgebied worden aangeboden. Dit lijkt onvoldoende voor een brede implementatie.
- Er dient onderzocht te worden of het programma omvattend genoeg is om de gestelde doelen te behalen.
- De eind- en intermediaire doelgroep lijken niet tot weinig geparticipeerd te hebben in de ontwikkeling van het project.

Aan de slag met preventieprogramma's

Stichting Icare

Het doel van het project is om preventieprogramma's te ontwikkelen voor de thuiszorg (Diabetes, COPD, CVA), en hiervoor een methodiekbeschrijving en een productdefinitie te realiseren. Om deze doelen te bereiken zijn de volgende interventies ingezet: stappenplan, werksessies, individuele consultaties, basisinformatiemateriaal en onderzoek.

Positieve punten volgens de jury:

- De toegepaste ketenbenadering is veelbelovend.
- Gedegen opbouw qua organisatie en samenwerking.
- In de sector van de thuiszorg is er behoefte naar (bottom up benadering).
- Maakt een kwaliteitsslag voor preventie.

Verbeterpunten volgens de jury:

- De projectbeschrijving omvat twee lagen: projectniveau en programmaniveau. Dit maakt het moeilijk te lezen.
- Na 1,5 jaar is er nog geen programmabeschrijving geschreven.
- Er worden geen vernieuwende interventies toegepast.
- Hoe werkt het nu in de praktijk? Er lijkt nog weinig aandacht voor implementatie.

Communities in Beweging

NISB

Het doel is om zicht te krijgen in de manier waarop de community aanpak toegepast kan worden om mensen, die als gevolg van sociaal-economische omstandigheden een gezondheids- en bewegachterstand hebben, tot meer en regelmatig bewegen te stimuleren.

Positieve punten volgens de jury:

- Communities in Beweging gaat zich richten op de intrinsieke motivatie en wil meer handvaten geven voor bewegen om zo de zelfredzaamheid te vergroten. Het project maakt gebruik van de theorie van stages of changes.
- Goede implementatie.
- Uitgangspunt dat de doelgroep betrokken moet zijn.
- Goede projectstructuur/organisatie.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Het doel is methodisch, namelijk is de community benadering geschikt. Maar ook als je een methodisch doel heb moet je toetsen aan de werkelijkheid. Wat ontbreekt is een doelstelling voor de doelgroep en de daarbij passende interventie. Het project richt zich op de randvoorwaarden van preventie.
- De omgevingsingrepen die de gezonde keus de makkelijke moeten maken worden niet verder uitgewerkt.
- Vage doelgroepomschrijving.
- Randvoorwaarden niet uitgewerkt.
- Het theoretisch kader kan sterker.
- Het effect van de pilots staat onvoldoende beschreven.
- De doelen zijn niet SMART.
- De link tussen analyse, doelen en interventie is niet helder.

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Duidelijke aard, ernst en omvang van het probleem.
- Goede afstemming op de intermediaire doelgroepen.

Samen is wijs

GGD West Brabant

Het doel is om eenzaamheid en sociaal isolement bij zelfstandig wonende 65-plussers op te sporen en hun zelfredzaamheid te vergroten. De interventie omvat huisbezoeken.

Positieve punten volgens de jury:

- Samen wijs is een zeer sympathiek project voor het behoud van relaties op oude leeftijd om hiermee eenzaamheid en depressie te voorkomen.
- De theoretische benadering is interessant namelijk Bem's zelfperceptie, health belief method en ASE.
- SMART doelen.
- Het project kent een goede procesevaluatie, waarin faal- en succesfactoren aan het licht komen.
- Er wordt gewerkt met getrainde vrijwilligers.
- Door huisbezoeken is face tot face contact mogelijk.
- De betrokkenheid en de samenwerking tussen de organisaties is goed.

Verbeterpunten volgens de jury:

- De theoretische verbinding tussen de modellen is niet uitgewerkt.
- Er is een brede doelgroep, waarin de doelgroepsegmentatie ontbreekt.
- De methode is niet overtuigend. Kan deze voldoende activeren? Een goede onderbouwing van de interventiekeuze ontbreekt.
- Hoewel er een begin is gemaakt om allochtone ouderen te bereiken, lijkt het dat dit een implementatievraagstuk is.
- Bij de doelen wordt over de percentuele respons gesproken, maar N totaal is niet terug te vinden.
- Wat wordt er gedaan voor de doelgroep die geen huisbezoek wil?
- De wijze van werving van de vrijwilligers is niet helder.
- Wijze van evalueren is niet duidelijk beschreven.
- Wat is het bereik van daadwerkelijk eenzame ouderen?

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Goede doelgroepomschrijving
- Duidelijke aard, ernst en omvang van het probleem.
- Participatie van de doelgroep.
- Eerdere ervaring met de interventiemethode.

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- Meer visie op de implementatie.

Op tijd voorbereid.

Tactus

Het doel van het project is het voorkomen dat leerlingen uit groep (7 en) 8 van het basisonderwijs gaan roken, en het zo lang mogelijk uitstellen van het moment waarop de leerlingen alcohol gaan drinken.

De interventie omvat een e-learnprogramma, groepsopdrachten en een ouderavond.

Positieve punten volgens de jury:

- Goede projectbeschrijving.
- Origineel en vernieuwend.
- Goede samenwerking tussen onderzoek en praktijk.
- Goede theoretische onderbouwing.
- Goede implementatie via de gemeenten.

Verbeterpunten volgens de jury:

- De onderbouwing voor de keuze voor een e-learnprogramma ontbreekt. Deze volgt niet uit de analyse en de doelen.
- Er staat dat het aanbod van effectieve preventieprogramma's voor het basisonderwijs beperkt is. Waardoor er behoefte was om iets voor deze doelgroep te ontwikkelen. Maar gezonde school en genotmiddelen is toch effectief?
- De verbinding met de ouders ontbreekt, en er lijkt weinig afstemming te zijn met de docenten.
- De determinantenanalyse lijkt zich voornamelijk te richten op jongeren van middelbare schoolleeftijd, terwijl de doelgroep basisschoolleerlingen zijn, waarbij hoogstwaarschijnlijk andere determinanten van gedrag een rol zullen spelen.
- De doelen zijn niet duidelijk en sluiten niet aan op de analyse.
- Het project moet nog verder doorontwikkeld worden.

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Duidelijke aard, ernst en omvang van het probleem.
- Gebruik gemaakt van eerdere ervaringen met de interventiemethode.
- Goede evaluatie uitgevoerd, maar jammer genoeg geen effect gemeten.

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- Geen participatie van de eind- en intermediaire doelgroep.
- Geen heldere visie op de implementatie.
- Randvoorwaarden van het project zijn niet beschreven.

De familie Lekkerbek
GGD Midden Nederland

Het uiteindelijke doel van het project is om in 2009 een stabilisering te zien in het voorkomen van overgewicht bij leerlingen in de basisschool leeftijd die deelgenomen hebben aan het preventieprogramma.

Er wordt gebruik gemaakt van een interventiemix: leskist, supermarktrondleiding, gastlessen door sportconsulenten, theatervoorstelling.

Positieve punten volgens de jury:

- Goede probleemanalyse uitgevoerd.
- Resultaatgerichte doelen op meerdere niveaus.
- Samenwerking met de JGZ is veelbelovend.
- Er worden meerdere doelgroepen leerlingen onderscheiden.

Verbeterpunten volgens de jury:

- Het moet nog bewezen worden, maar het wordt nu al breed geïmplementeerd. Is dat dan niet te vroeg?
- De lage SES doelgroep wordt genoemd, maar er is geen specifiek aanbod voor ontwikkeld.
- Er wordt gekozen voor een heel traditionele interventie. De vraag is of de doelen dan niet te ambitieus zijn als ze moeten worden behaald met hoofdzakelijk het inzetten van een leskist?
- De planning richting gemeentelijk niveau is niet helder.
- Samenhang tussen de verschillende interventies is niet geheel duidelijk.
- Geen participatie van de doelgroep en de intermediaire doelgroep, waardoor ook de implementatie zwak is.
- De randvoorwaarden waaronder de interventie kan worden uitgevoerd zijn niet beschreven.

Aanvullende positieve punten uit de Preffi-beoordeling:

- Gebruik gemaakt van eerdere ervaringen met de interventiemethode.

Aanvullende verbeterpunten uit de Preffi-beoordeling:

- Geen gebruik van een theoretisch model.
- Algemene kenmerken van de doelgroep niet beschreven.
- Link tussen de analyse, doelen en de interventiekeuze ontbreekt.
- Evaluatieonderzoek is niet beschreven. Komt nog.